

ABONAMENTUL:
 Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 și **ADMINISTRAȚIA**
 Strada Zrinyi Nrul 1/a
INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Multumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisurile nu se li-
 napolază.

Vasile Ban

Românii în război.

Primum următoarele rânduri de pe câmpul de luptă:

Trăim timpuri grele, de mare importanță istorică, cu urmări, ce nu se pot calcula.

S'a tulburat bătrâna Europă.

Astăzi stau față 'n față milioane, trimițându-și reciproc glonțul aducător de moarte. Câmpiile, munții și văile sunt roșii de sânge și albe de oasele acestor milioane de ostași. Tot ce le cade în cale este sfărâmat. Orașe, sate, cărora le-au trebuit secole întregi ca să se desvolte în puține ore sunt prefăcute în cenușă, făcute asemenea pământului. Ingrijorați ne întrebăm, ce ne va aduce viitorul?

Popoarele monarhiei noastre au putut ajunge la acea desvoltare în care se află astăzi, numai prin o epocă îndelungată de pace. Nu suntem noi nici Turci, nici Albanezi, nici alt popor balcanic, care la venirea primăverii să prindem pușca și să pornim spre a prăda și nimici totul.

Am fost statul cel mai iubitor de pace și totdeauna am căutat bună înțelegere și prietenia cu vecinii noștri. Nu am provocat, ci am fost provocați. Siliți am fost a ridica mânușa ce ni s'a aruncat. Au voit și căutat războiul, deci aibă-l!

Arta războiului se învață pe câmpul de luptă. Ne aflăm în fața unui inamic puternic. Nu-l disprețuim.

Care va fi învingătorul, de care parte va fi izbânda, sunt întrebări, la cari acum — de sine înțeles — nu se poate răspunde cu siguranță.

Una însă se poate susține cu certitudine că, izbânda finală va fi a celui *mai tare moralicește*.

Morala, ca ori și unde, este factorul decizător.

S'au dat până acum multe lupte, unele decizătoare, în mai multe părți. Soldații noștri au luptat cu disprețul morții. Unii dintre ei au dat dovezi de cea mai înaltă virtute militară.

Numele lor este eternizat în istoria regimentului lor, ca *Iuon Cioflica* și soții săi de arme, sau ca și eroul nostru *Vasile Ban*.

Lăsăm mai la vale să urmeze descrierea faptelor sale eroice, cari au făcut, ca fiul de țaran din *Lupu*, de lângă Blaj, să se întoarcă la ai săi cu cea mai înaltă distincțiune, ce un simplu soldat și-o poate elupta: *Medalia de aur pentru vitejie*, și care îi aduce o remunerațiune lunară de 30 cor.

Mai adaugăm, că Ban a fost înaintat la rangul de *fruntaș*.

Decorarea lui s'a făcut în mod simplu, dar cu atât mai înălțător.

Compania 5 din care face parte și Ban e condusă de vrednicul locotenent d. *Steinfelder*, decorat și el cu ordul *Coroana de fer cl. 3*, cu *Signum laudis* și *Crucea de fer germană*.

Cu mulțumire sufletească privim îndărăt la o activitate de 6 luni pe câmpul de luptă. Nivelul moral, la care s'au ridicat feciorii noștri, ne face să privim cu încredere în viitor.

Astfel sunt soldații de rând din reg. nostru, iar despre ofițeri atâta pot spune că *sunt la înălțimea chemării lor*. Sibiiul va avea bucurie revăzându-ne.

Dee D-zeu, și cât mai curând!

„Infanteristul *Vasile Ban* din comp. 5, regimentul de infanterie 31, a dovedit cu ocaziunea spionării situației inimice o minune de eroism și virtute militară.

În cuvinte scurte referează comandantul companiei sale:

Inf. *V. Ban* din reg. de inf. 31 a fost totdeauna cel dintâi, când era vorba să se înștiințeze de bunăvoie la o patrulare grea. Așa și la 13 Ian. Patrula avea însărcinarea să se furișeze până la linia inamică, ca să constate, dacă inamicul ține încă ocupată această linie ori nu, și dacă da, sunt ei oare așa de numeroși ca mai înainte, ori nu.

Cu toate că le-am pus în vedere pericolul acestei întreprinderi, s'au înștiințat *toți* de bunăvoie și s'au dus *toți* cu cea mai mare liniște și bucurie la drumul lor greu, așa și inf. *Ban*. Până la 300 pași s'a apropiat patrula de inamic, atunci stătură, și inf. *Ban* se duse *singur* până la gardul de *sărmă* al inamicului. Acum însă fură observați și inamicul începu un foc ucișător din toate părțile, *cărui foc, Ban, care era mai aproape, era cu deosebire expus*. Cureaua (brăul) fiindu-i dinapoi sfărâcată de plumbi, o băgă în saculeț. Tot așa cămașa și pantalonii au fost total sfărâcate de gloanțe. Bravul infanterist a făcut *ceceace în o astfel de situație era mai bine: se îngropă cu lopata atâta, cât a putut în pământul înghețat*. În situația aceasta rămase el 6 ore întregi, până s'a făcut întunec, atunci plecă îndărăt, urmărit de 4 Ruși cu pușcături din flanc. În calea lui periculoasă află un camarad mort, care încă s'a ținut de patrula lui. Deia acesta a luat pușca, brăul și baioneta. Cu acestea încărcat nimeri alt camarad grav rănit la picioare. Acesta trebuia scăpat de a fi prins, *căci cei 4 Ruși erau aproape pe urma lui*. Astfel, îndată decis, se încărcă și cu această sarcină grea și acum... mai departe pe coastă în sus la întărirea noastră, unde ajunse norocos, deși de tot obosit. Camaradul lui fu mântuit, tot așa și pușca celui mort. Dar mai rămaseră încă 4 bravi

Scrisoare din Carpați.

Scritu această carte, dragă
 Sub un brad cu cetini albe
 Podobit cu floarea iernii,
 Strălucind în mii de salbe —
 Căci suntem de-atâta vreme
 Zile 'ntregi în așteptare,
 Lâng'-o poală de pădure,
 Ațintiti cu ochii 'n zare....

Arde-un ger tăios — ce-adesă
 Până 'n măduvă ne sapă;
 Surd, pe-aproape, câte-odată
 S'aud lemnele cum creapă.

...Ostenit de-atâta răcnet
 A tăcut departe tunul —
 Prin zăpadă până 'n brăuri
 Suntem unul câte unul....
 Și eu singur mai de-oparte,
 Cum suspină rar pădurea,
 Simt în suflet clipe calde
 Să mă pierd cu gându-aiurea.

...Te zăresc la colț de cale
 Cu grumazul plin de salbe,
 Tremurând îți lași pe pietu-mi
 Puțul mic al frunții albe
 Și cu mlădieri de viță,

Lângă plopul din cărare,
 Tremurând îmi dai prin lacrimi
 Cea din urmă sărutare.

Erau flori pe câmp — de-atuncia
 Câte gânduri și suspine,
 Câte tresăriri prin visuri,
 Câte nopți de groază pline!?
 Câte volburi de asalturi,
 Câte clipe de tortură!?

...Veacuri mi-au părut adese
 Zilele care trecură!
 Și-uneori tresar în pripă
 Ca dintr'o visare-adâncă,
 Caut lung în jur de mine
 Și mă mir, că nu-s mort încă.
 — Ce să-ți scriu acum de-aicia,
 De granate ori șrapnele,
 De vâltoarele-mi din suflet,
 Ori de ziua morții mele?

Nici de lupte, nici de moarte,
 Nici de rozele de sânge
 Ce 'nfloriră pe zăpadă —
 Una doară: — nu mai plânge!
 Că ești trestie subțire
 Și ești gingaș fulg de floare,
 Sufiul suferinții poate

Prea ușor să te doboare!
 N'avea grijă despre mine,
 Căci prin fulgere ce scapăr,
 Peste morți, prin fum, prin gloanțe
 Am să viu acasă teatăr —
 Pieptul lat, pe care truntea-ți
 A căzut la colț de cale,
 A 'nfruntat furtuni cumplite,
 Geruri, viscole, năvale
 Și-o să sângere de rane,
 N'or putea să-l stingă însă
 Toate gloanțele dușmane!!

Budapesta.

T. MURĂȘANU.

O nouă mitralieră franceză.

Cu toată perfecțiunea armelor întrebuintate în actualul război, perfecțiune care reprezintă tot ceea ce mintea omenească a putut imagina ca distrugere a adversarului, armatele beligerante au constatat deja că armele actuale nu sunt destul de perfecte și au pășit, chiar în timpul războiului, la modificarea și perfecționarea lor.

Așa de pildă în Franța, fabricile de arme lucrează cu multă febrilitate, la construirea unui număr considerabil, — pe cât se spune cam

din patulă morți la 300 pași de poziția inamicului; aceia încă trebuiau aduși. Când după aceea inf. Ban s'a recules, se duse la comandantul plutonului său și îl rugă să-i deie oameni, ca să aducă pe cei morți. Curând se aflară 3 bravi, cari se înștiințară spre aceasta și plecară îndată după comandantul căzut al patrului. Și acela a fost găsit, însă — durere — ceea ce era de temut, s'a întâmplat, adică pungașit de Ruși.

Acum, pentru transportarea mai ușoară a acelor 3 morți, venind patrula de sanitari, tot sub conducerea lui Ban, aceștia au fost aduși până după întăritura noastră, unde apoi au fost îngropați în mod cuvenit.

Această faptă bravuroasă a infanteristului Ban va rămâne în istoria regimentului o pagină de glorie, iar superiorilor și camarazilor lui în amintire veșnică. Recunoștință pentru purtarea sa eroică va primi încurând infanteristul Ban”.

(Tradus din Soldaten Zeitung der k. u. k. 2 Armee).

S.

Primejdia galbenă.

— Conflictul dintre Japonia și China. —

„Asia a Asiaticilor”.

Conflictul dintre Japonia și China devine zi cu zi mai amenințător, și după ultimele telegrame e probabilă întinderea crâncenului războiu și asupra întregii Asii de răsărit. Japonia a și mobilizat mai multe contingente și e pe cale să trimită Chinei un ultimatum, dacă „Republica galbenă”, nu-i va satisface pretențiunile.

E deci foarte interesant să insistăm asupra acestor pretenții, asupra aspirațiilor înalte ale Japoniei, pentru a căror realizare se pare că e decisă să ducă groaza războiului și în „Imperiul Soarelui”.

În momentul când s'a aflat intrarea în acțiune a Japoniei, atât China cât și Statele-Unite și-au pus cu surprindere întrebarea: Ce vrea Japonia? S'a pus această întrebare cu atât mai mult cu cât Germania comunicase la Tokio, că escadra germană din apele Orientului va primi ordinul de a se abține dela orice ostilitate, dacă Japonia va da asigurări de neutralitate. La această comunicare guvernul german n'a primit nici un răspuns.

Se știa de altă parte că tratatul anglo-japonez nu-i obliga să intre în acțiune, casus foederis nefiind în acel tratat.

Ce voia Japonia?

Abia mai târziu, după izbucnirea războiului european, ziarul chinez al intereselor japoneze, „Asia Jihpao”, a formulat la 2 Septembrie condițiile pentru intrarea în acțiune a Japoniei. Japonia ceruse Angliei: 1. Acordarea unui împrumut mai mare; 2. Dreptul de liberă imigrare

a Japonezilor în Canada și Noua-Zeelandă și 3. Mână liberă pentru trupele ce le va aduce în China pentru paza republicei.

Acestea au fost cererile, accentuate de altfel în foarte multe rânduri în cursul ultimilor ani.

Nu mult după terminarea războiului dintre China și Japonia la 1895 a început să se manifeste la Japonezi tendința de a se pune în fruntea rasei galbene autonome spre a lupta împotriva invaziei ce o amenința din vest, pe teren economic și politic. Încheierea tratatului comercial cu China la 1896 a dat ocazie Japoniei să-și asigure mari avantajii asupra comerțului chinez și a inunda China cu o armată de comercianți japonezi. Mai târziu Japonezii au știut să se vâre în armată, în funcțiuni înalte ale administrației chineze. Spre a slăbi orice rezistență din partea Chinei și spre a o putea exploata mai în bună voie, au început să organizeze prin agenții lor o serie întreagă de revoluțiuni și tulburări interne. Revoluționarii chinezi au găsit totdeauna un refugiu binevenit în Japonia. Astfel și-a creat Japonia un fel de tutorat asupra elementelor nemulțumite din China, cari mai târziu au reușit să pue stăpânire pe cârma țării, și azi Japonia a devenit atotputernică în China. La fiecare pas întâlnești consilieri speciali, instructori, profesori etc., japonezi, cari îndreaptă toată mașina socială și de stat a Chinei. Nu e nici o îndoială că Japonia și-a pus de scop să scoată pe toți consilierii francezi, englezi, și germani, cari se mai află pe lângă guvernul chinez, spre a-i înlocui cu oameni de-ai săi. Se pare că Japonia crede că ar fi venit deja momentul realizării idealului „Asia pentru asiatici”, bine înțeles sub conducerea și egida Japoniei. Acestei tendințe se vor opune însă nu numai popoarele europene și Statele-Unite, ci și China.

S'a vorbit mult la timpul său despre luarea în stăpânire a minelor dela Santung. Acum prin ocuparea Tsingtaului, Japonezii au pus mâna și pe calea ferată și minele cedate prin tratatul dela Kiauciau din 6 Martie 1898 Germanilor. Acuma Japonia pretinde aceste două întreprinderi particulare, nu după încheierea păcii, ci acum imediat și nu dela posesorii în drept, ci dela China. Bine înțeles, China nu are nici un drept să dispue de capitaluri particulare plasate în întreprinderi germano-chineze. Dar toate acestea nu se iau în considerare, căci Japonia vrea să se stabilească definitiv și cu îndărătnicia caracteristică rasei, pe pământ chinez.

O altă pretenție a Japoniei este de a se permite supușilor săi să poată cumpăra imobile și să poarte comerț în oricare parte a Chinei. Până acum străinii, de orice naționalitate, afară de misionari, nu aveau dreptul să se stabilească decât în așa numitele porturi deschise (porto-franc) și numai în raza acestora puteau să cumpere terenuri. Toate națiunile sunt libere să poarte comerț în China, n'au însă dreptul să

stea mai mult timp în interior și să depoziteze acolo mărfuri. Japonia cere acum să fie scoasă de sub prevederile acestei legi și să se bucure de aceleași drepturi ca și autohtonii.

Din 1905 Japonezii sunt stăpâni pe linia ferată din Mandciuria de sud, o parte a liniei ferate a Chinei de Est, și stăpânind și Santung ei sunt stăpâni efectivi ai Chinei de Nord.

Japonia vrea acum să atragă în sfera sa de interese și Mongolia, fapt care ar fi o bruscare a dușmanului de ieri și aliatului de astăzi, al Rusiei, și ar provoca o vajnică opoziție a Mongolilor, cari de sigur nu sunt doritori de o stăpânire japoneză.

Dar soluția pusă drept scop final, de Japonezi, a tuturor tendințelor sale, „Asia a asiaticilor” va jigni mai mult politica de colonii a Angliei și un protectorat al Japoniei asupra Chinei ar însemna falimentul unei munci de 100 de ani a Angliei în Extremul Orient. (Z.)

De pe câmpul de luptă din Polonia-rusească.

— Scrisoarea unui fost coleg de redacție. —

Azi am primit o draguță scrisoare dela prețitul nostru fost coleg de redacție Ion Montani, care în prezent ca stegar în regimentul românesc de Alba-Iulia luptă în fruntea vitejilor Moți pe câmpul de războiu din Polonia rusească. Iată scrisoarea îndepărtatului nostru coleg:

Frate S....! De când v'am trimis cele 2 corespondențe, vremea s'a mai întunecat. Baba Dochia ne împoașcă mai rău ca Rușii. Inotăm în apă și ciorofleacă. E de mirare că organismul meu mai poate rezista. Feciorii mei mi-au săpat în pereții tranșelor o „cameră” lungă de 4 metri și lată de 3 metri. Mi-au câștigat din satul pustit și părăsit ce se află îndărătul tranșelor noastre un pat, masă, scaun, ba chiar și un scrin (dulap) de noapte. O zi a trecut cu bine, dar în dimineața a doua peretii au început să picure apă multă și un isvor fecund a țîșnit din padimentul de scânduri. Acum tot la 2—3 ore scoatem apa cu ciubărul.

Așa trece vremea — sub cerul ăsta atât de posomorit al Poloniei-rusești.

Aseară am avut de turcă. Rușii au încercat un atac, dar iarăși fără succes.

Românii regimentului nostru au o ținută ce-i ulmește și pe Nemți.

Sunt totuș de-o calmitate atât de imperturbabilă feciorii noștri, încât doar puterea lor de rezistență, de răbdare supraomenească poate echivala apariția asta mică în haosul războiului.... Nu știu dacă se poate înțelege ce vreau să zic, — dar nu e vremea vorbelor răspicate.

Steagul dela Wilhelm n'a sosit încă. Se pregătesc serbări mari.

vre-o sută de mii, — de noi puști mitraliere, mult mai perfecționate și mult mai ușor de mănuit decât cele întrebuintate actualmente.

Grație destăinuirilor pe cari ni le-a făcut un distins inginer român, care s'a întors zilele trecute dela Paris, și care a avut ocazie să viziteze fabricile de arme franceze, putem da o descriere sumară a noiei puști-mitralieră.

Noua mitralieră, după cum am spus este mult mai ușor de purtat și de mănuit decât cea actuală; ea poate fi purtată de un singur om, căci greutatea ei împreună cu o garnitură de proiectile nu cântărește mai mult decât 30 kgr.

Cum este construită noua mitralieră franceză?

Mai întâi, țeava mitralierei care este mai mică în diametru ca cea actuală, se află îmbrăcată într-o cămașă de aramă. Între țeavă și cămașa de aramă se află un spațiu gol, cam de vre-o patru centimetri. Acest spațiu gol se umple cu apă, pentru a se opri dilatarea țevei din cauza căldurii provocate printr-o prea multă întrebuintare. Aceasta înseamnă un foarte mare avantaj, căci noua mitralieră se poate întrebuinta continuu fără să mai fie nevoie să se lase țeava să se răcească.

Afară de aceasta, fiecare mitralieră este prevăzută cu o apărătoare pentru ochitor. Această apărătoare formată din șapte foi de oțel, prin apăsarea unui resort, în momentul întrebuintării mitralierei, se deschid ridicându-se în sus în formă de evantai, și îmbinându-se între ele, formează o pavază admirabilă.

Cel ce întrebuintează această mitralieră, nu mai are nevoie să privească înaintea sa, pentru a potrive focul, căci fiecare armă este prevăzută cu câte o puternică lunetă așezată paralel cu țeava. La extremitatea acestei lunete, în partea din napoi și așezată în dreptul descărcătorului, se află o mică oglindă în care, prin lunetă, se reflectă tot ceea ce se petrece înaintea ochitorului, până la o distanță de o mie de metri. Așa fiind, cel ce mănuește mitraliera nu mai are nevoie să privească înaintea sa, ci uitându-se în această oglindă, își potrivește tirul.

În ceea ce privește proiectilele întrebuintate la aceste mitraliere, ele sunt mult mai subțiri decât cele actuale, diametrul unui glonte fiind numai un milimetru și jumătate iar lungimea de cincizeci milimetri. Proiectilul este îmbrăcat într-o cămașă de nichel. Deși mult mai mici ca cele actuale, prin noile proiectile însă scopul

dorit este atins. Într'adevăr, scopul nu este de a omori, cât mai mulți adversari ci a-i scoate din luptă în număr cât mai mare posibil. Ori aceasta reușesc s'o facă noile arme mai cu seamă dacă ținem socoteală că noua mitralieră franceză bate până la o rază de 1000 metri și se pot descărca până la 1500 gloanțe pe minut.

În ceea ce privește așezarea pe teren a noiei mitraliere franceze, ea prezintă de asemenea avantaje față de sistemul actual. Fiecare soldat, purtător de mitralieră, are cu el și pedestalul pe care se așează arma. Acest pedestal constă într'un baston în lungime de un metru și 15 cm. În momentul când trebuie să se așeze mitraliera se înfige acest baston în pământ cu vârful de oțel provăzut la unul dintre capete. În momentul când vârful a intrat în pământ, printr'un mecanism adaptat în interiorul bastonului se desprinde în părți, trei brațe cari de asemenea se afundă în pământ.

După cum se poate vedea în scurtă vreme armata franceză va fi provăzută cu o nouă pușcă mitralieră, mult mai perfectă decât cea actuală.

Suntem icuți în zidul de luptă nemțesc — și nu avem nici o veste pozitivă de cele ce se întâmplă în alară de raionul nostru.

Focul de obuziere surpă uneori ascunzișurile noastre, dar inimile rămân tot întrepide.

E o epopee continuă ținută soldaților noștri și se menține mereu la un nesfârșit apogeu de vitejie legendară.

In curând mai multe.

Salut pe toți prietenii și cunoscuții.

Eu o duc încolo destul de bine. Avem berechet rom, cognac, vin, tea, cacao, cafea, țigarete nemțesti — ca 'n zodia lui Pop János din poveste.

Multe salutări....

Al tău prieten

I. Montani.

Atitudinea Italiei.

Declarațiile dlui Salandra în cameră.

La sfârșitul ședinței de Vineri a camerei italiene primul-ministru d. Salandra, a răspuns la interelările relativ la manifestațiile de stradă din Reggio d'Emilia și, totodată a făcut o dare de seamă despre măsurile introduse de guvern pentru reprimarea lor. D. Salandra a făcut o dare de seamă amănunțită a decursului acestor manifestațiuni; a exprimat regretele guvernului pentru cele întâmplate și a declarat, că consiliul a introdus măsuri urgente pentru împiedecarea în viitor a acestor fel de manifestații.

În momentul actual cel mai important interes e, ca turburarea păcii interne să nu slăbească țara, ceea ce ar scade forța și autoritatea Italiei în fața lumii civilizate. (Aprobări furtunoase).

După replica interelantului d. Salandra a luat din nou cuvântul.

„Guvernul — a spus d. Salandra — nu vrea să-și schimbe direcțiunea politice sale interne. În situația gravă ca și cea de astăzi în alte țări, chiar și în Elveția, libertatea e subordonată unor restricțiuni mult mai riguroase.

Nu știu dacă națiunea va trebui oare să meargă pe câmpul de luptă, ori ba, dar e sigur că în ziua când va auzi glasul de chemare, națiunea va urma unitară acest glas de chemare al patriei și al regelui.” (Deputații se ridică dela locurile lor și în entuziaste aplauze strigă: Trăiască Italia! Trăiască regele! Aprobări îndelungate). Apoi ședința a luat sfârșit.

În legătură cu manifestațiunile de stradă, ziarul „Poppolo Romano” din Roma, ziar inspirat de ministerul de externe sorie între altele: „Italiei nu îi este permis să se abată câtus de puțin dela calea aleasă cu unanimitate de către factorii responsabili ai țării.

Cel mai mic pas greșit ar putea deveni fatal, și am pune în joc toate sacrificiile făcute în ultimii 70 de ani, dacă ne-am abate dela drumul pe care ni-l indică raționamentul politic și interesele vitale ale țării”.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — În sectorul vestic al frontului din Carpați, după lupte succese am ocupat mai multe poziții avansate. Am făcut prizonieri 19 ofițeri și 2000 de soldați și am capturat mult material de războiu.

În regiunea dela sud de Nistru, primind Rușii ajutoare, sunt în curgere lupte disperate. Toate atacurile dușmane încercate împotriva pozițiunilor noastre au eșuat suferind dușmanul cele mai grave pierderi.

În Polonia și Galiția occidentală au avut loc și ieri numai lupte de artilerie.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: La Verviegunel, spre nord/ dela Lille un aeroplan englez a fost silit să aterizeze în urma focului artileriei noastre. Într-o parte a frontului nostru, Francezii au folosit iarăși, ca acum câteva luni, gloanțe de tunuri, cari explodând desvoltă gazeuri puturoase și veninoase. N'au cauzat pagube prin acestea.

Împotriva pozițiunilor noastre din Champagne au încercat ieri atacuri cel puțin două corpuri de armată. Atacurile le-am respins în lupte date din apropiere.

În Argonne am capturat două putoare de mine. Între marginea ostică a Argonilor și Vauquois, Francezii au încercat ieri de 5 ori să ne spargă rândurile. Atacurile dușmanului au eșuat suferind el mari pierderi. Pozițiunile, cari le-am ocupat spre ost dela Badonviller, le-am menținut și ieri contra tuturor încercărilor dușmanului de a le recuceri.

La „Librăria Concordia”

Arad, str. Deák Ferenc nr. 20
se află de vânzare cărți de rugăciuni, bisericești, literare, populare etc. etc.

»Cantorul bisericesc» sau cuprinsul vecher, utreniei și liturgiei pe 8 glasuri, împreună cu rânduală serviciului bisericesc. Aranjat de învățătorul George Bugigan. Prețul: broșat Cor. 10—, legat în pânză 12—, în piele 14—

Carte de rugăciuni pentru folosul și mângâierea fiecărui creștin. Intocmită de ierodiconul Damaschin din Sfânta Mănaștire Sinaia. Legată 2—

Acaftistul prea sfintei Născătoare de Dumnezeu și alte Acaftiste și rugăciuni foarte evlavioase și de folos. Legată în piele neagră aurită 3-50

Acaftistul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni. Legate în piele roșie 3-20

Acaftistul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni Legată în os alb 10—

Patima și moartea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Legată în pânză, aurită 2—

legată —20

Visul Născătoare de Dumnezeu. Legată —20

Rugăciunile școlarilor și cântări bisericești alese și întocmite de N. Ștef învățător. Prețul —50

Culegere de cântări bisericești legată 3-30

Mărgăritarul sufletului. Carte de rugăciuni și cântări întocmită pentru trebuințele vieții. Legată simplu Cor. 1—

în piele 3-20 Cor. în catifea 5-60

Icoana sufletului Carte de rugăciuni și cântări bisericești. Legată 1— Cor., legată în catifea 5-60

Măntuirea sufletului. Carte de rugăciuni legată —80

Noul Testament al Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos —70

Noul așezământ. Legată 1-20

Epistola Domnului nostru Isus Hristos Cele 8 glasuri sau Octoiul cel mic. Legat 1-50, 1-60, 2— și 2-40

Noul Testament. Partea întâia. Evengeliile după Matei, Marcu, Luca și Ioan, de Arhiereul Sofronie Craioveanul 4—

M. Sadoveanu Povestiri din războiu 2—

Thomas Carlyle. Eroii, cultul eroilor și eroicul în istorie. Traducere din limba engleză de C. Antoniadă dr. în filozofie. Prețul 2—

Em. Grigorevici. »Chipuri și graiuri din Bucovina». Ilustrațiuni de N. Bran 2-50

Em. Grigorevici. »Cum a fost odată». Schițe din Bucovina, cu 84 ilustrațiuni 2-80

Em. Grigorevici. Schitul Cerebucului 1—

Dim. Cantemir. »Descrierea Moldovei» 1-90

Gustave Flaubert. »Salambo». (Roman istoric. Trad. de Ludovic Dauș 2—

M. Sadoveanu. »Amintirile căprului

Luptele dela Ujoc și Wyskow.

Budapesta. — Dela cartierul pressel se anunță: Rușii și-au aruncat la Ducla și Ujoc cu o ultimă sfortare, toți oamenii în linia de foc. Lupta e nemaipomenit de violentă, dar eroismul și rezignația fără pildă a trupelor noastre înfruntă toate atacurile.

O armată engleză de 3 milioane.

Londra. — Lloyd George min. de finanțe al Angliei a făcut în fața unui ziarist american următoarele declarații:

Germania promițând că nu va ataca țărmul francez eu nu m'ași fi învoit la războiu dacă n'ar fi fost atacată Belgia. Anul prim de războiu a costat-o pe Anglia până acum 450 milioane funți. Acum Anglia are 2 milioane soldați sub arme și în curând va avea 3 milioane. Pacea va schimba harta și în baza principiului de naționalitate se va asigura neutralitatea Belgiei.

Planurile de invaziune ale Angliei.

Londra. — Colaboratorul militar al ziarului „Times” se ocupă cu cele două proiecte, cari se discută în cercurile antantei. E vorba de atacarea țărmului german, iar al doilea proiect privește debarcarea de trupe la Dardanele. Colaboratorul lui „Times” crede acest al doilea proiect de mai ușor de realizat. Dacă Englezii — scrie el — doresc să atace țărmul german, armata de atac trebuie să fie cu mult mai număroasă decât armata care apără țărmul, prin urmare această luptă n'ar fi favorabilă pentru Englezi. Iar realizarea celui de al doilea proiect ar lega forțe turcești cu mult mai multe decât engleze.

Roma. — „Tribuna” scrie că acum o săptămână a plecat spre insula Gallipoli un corp de armată francez cu soldați indieni.

Serbia și Albania.

Sofia. — „Kambana” anunță că antanta s'a învoit ca Serbia să continue operațiunile împotriva Albaniei până când crede de bine și până va face ordine în Albania.

Desmintirea unor aserțiuni britanice.

Constantinopol. — Biuroul otoman de informațiuni respinge aserțiunea comunicatelor engleze și franceze, după care soldați otomani sau arabi, din armata de operațiuni la canalul de Suez, s'ar fi predat Englezilor precum și alte născociri. Relevă că forțele, cari făceau recunoașterea ofensivă, au suspendat prin propria lor hotărâre operațiunile, după ce au ajuns la rezultatul dorit.

Japonia debarcă trupe în Corea Port-Artur și Tsingtau.

Kopenhaga. — Ziarul rusesc „Rieci” află din Tokio, că în zilele din urmă Japonia a debarcat trupe în Corea, Port-Artur și Tsingtau. Transportul acestor trupe s'a făcut cu ajutorul a 20 vase mari de transport.

Bulgaria din 1915 în situația României din 1877.

Sofia. — „Cambana” scrie, referitor la demersurile triplei înțelegeri pentru compensațiile bulgare, că făgăduelile rusești sunt dictate de dezastrul recent și că prin urmare nu prezintă nici o garanție de seriozitate.

Francezii se pregătesc pentru o luptă mare.

Genf. — Francezii sunt în așteptarea unei mari lupte în nordul Franței unde au evacuat în acest scop toate spitalele militare, transportând răniții în Franța de sud.

Când va fi pace?

Berlin. — „Berliner Tageblatt” publică următoarele declarații ale unui diplomat svedez: — Despre pace e încă prematur a vorbi, pa-timile încă nu s'au domolit. Sper că tratativele de pace se vor ținea în Stockholm.

New-York. — Aci se crede că războiul chino-japonez ar pune capăt războiului mondial, dând acest războiu de lucru Angliei și Rusiei. Politica provocatoare a Japoniei a cauzat îngrijorări serioase în Washington.

Soldatii englezi în Alsacia.

Roma. — Se telegrafiază din Bale că direcțiunea militară a poruncit ca la Belfort și la Melun să se pregătească câte o tabără pentru 50 de mii de englezi. O sută cincizeci de mii de englezi vor întări armata franceză care operează în Alsacia, unde aliații ar pregăti o mare lovitură.

În jurul Przemysl-ului.

Roma. — Se telegrafiază din Paris că un aviator ungur care a făcut mai multe sboruri pe de-asupra Przemysl-ului povestește că acum sunt 6 mii de Ruși prizonieri în oraș. Aeroplanele rusești fac zilnic recunoașteri pe deasupra fortăreței. Populațiunea este hrănită de autoritățile militare. Forțele rusești cari asediază cetatea sunt comandate de generalul Dimitrieff, Ungurii au reușit să strecoare trupe afară din garnizoană în timpul nopții și în mai multe rânduri; acum se evită ieșirile de teama pierderilor.

Guvernul Statelor-Unite cere explicații.

Roma. — Guvernul din Washington a însărcinat pe ambasadorii săi din Londra și Berlin să trimeată amănunte cu privire la scufundarea paquebotului american „Evelyn”.

Debarcarea trupelor engleze în Franța.

Besancon. — Debarcarea trupelor engleze în Franța, care a început pe la jumătatea lui Ianuarie, a luat de câte-va zile, proporții mari. În porturi au fost luate severe măsuri de prevedere. Timp de câte-va ceasuri pe zi garile prin cari trec trupele sunt închise pentru public.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 2 Martie n. 1915.

Către stimații noștri colaboratori.

În chinul acesta obștesc, când din motive ușor de înțeles tânjește și acest ziar, am dori ca cel puțin de sărbătorile noastre să scoatem un număr mai vast din „Românul” cu adevărată hrană sufletească pentru iubii noștri cititori. Și fiindcă împrejurările dureroase, între cari trăim, au redus în măsură considerabilă numărul culegătorilor în tipografia noastră, așa că culegerea unui număr mai mare se poate face acum numai în cursul mai multor zile, ne simțim îndemnați a adresa de pe acum către colaboratorii noștri rugarea, ca lucrările lor destinate pentru numărul de Paști al acestui ziar să binevoiască a le pregăti și a ni le trimite astfel, ca să fie aici cel mult până în 9/22 Martie, căci altfel din motive exclusiv tehnice nu se vor putea tipări pentru numărul de Paști.

Deoarece dorim ca numărul nostru de Paști (totodată număr pentru popor), să-l trimitem în multe mii de exemplare soldaților români din linie și celor răniți, ca semnul aducerii noastre aminte de dânsii, rugăm pe toți scriitorii români de aici și din țară, cari înțeleg rostul acestei intenții, să binevoiască a contribui și dânsii la darul de Paști, ce voim a face vitejilor români, cari își varsă sângele pentru viitorul nostru.

Învățători dispenzați dela serviciul activ militar. În urma propunerii consist. din Arad prin ordinul ministrului de culte și instrucțiune publică Nr. 1880/K. O. 1915 au mai fost dispenzați dela serviciul activ militar pe timp nedeterminat următorii învățători confesionali români: Ioan Serb (Siria), Mihail Cârgea (Budureasa), Efrem Tigu (Pocola), Gavril Cosma (Feneriș), George Barna (Miarlău), Ignatie Raica (Cenadul unguresc), Ștefan Ștefan (Izvin), George Achimaș (Tinca), Vincentiu Guleș (Șeitin), Uroș Pinteș (Șeitin), Alexandru Roja (Ghiroda), Trăilă Pigli (Bucovăț), Dimitrie Simea (Comlăuș) și George Perian (Cenadul-sârbesc).

„Românii din Ungaria și Ardeal — ostatici!” În legătură cu cele publicate de noi sub acest titlu (în 2 numeri) „Bud. Tud.” publică următoarele:

„Puțin norocoasa expresie a ziarului „Pesti Hirlap”, că *concetățenii noștri români* trăiesc între noi ca un fel de *ostatici* s'a colportat din o anumită parte în aceea accepție, ca și când noi am considera de fapt concetățenii noștri Români ca ostatici, voind a-i face responsabili pentru atitudinea României. După cum rezultă din declarația apărută în n-rul de ieri (Miercuri) a ziarului din chestiune, a fost străin de o asemenea accepție, pentru că nu este nici un Maghiar, care ar voi să lase să simtă pe concetățenii noștri Români o schimbare a politicii externe, fie aceea de orice natură. Românii Ungariei pot periclita numai prin atitudinea lor proprie procedura noastră bazată pe respect de drept și bunăvoință, de ale cărei dovezi au avut în timpul lui de multeori parte. Nu se poate admite, ca deraierea unui articol de ziar să fie utilizată la tulburarea încrederii și armoniei într'un moment, când patriotica poștă de jertfă ne-a adus în fața primejdiei comune inimile atât de aproape unele de altele”.

Regimentele noastre în Polonia-rusească. În „Fremdenblatt” din Viena, organul oficios al ministerului de externe, a apărut o corespondență dela corespondentul special de război al acestui ziar, în care între altele se spune următoarele: „Călătorind prin Polonia-rusească dealungul frontului, am putut vedea flancul de nord al situației noastre. Aici luptă în partea cea mai mare *regimente românești, a căror curaj, vitejie și dispreț de moarte* nu se poate releva în destul. Numărul *medaliilor de aur și de argint pentru vitejie*, cu cari au fost distinși ostașii acestor regimente, *este foarte mare!* Cu toată deosebirea de naționalitate, — căci lângă Români luptă și Sași ardeleni și Maghiari, — conlucrarea trupelor poate fi numită ideală. Tot așa funcționează ireproșabil și colaborarea comună cu Germanii...” Notăm, că sublinierile sunt ale lui „Pester Lloyd” ediția de seară dela 23 c. după care redăm exact rândurile de sus. Va să zică, încă un adevăr, pe care cu greu îl vor mai putea falsifica „binevoitorii” noștri. (T. R.).

Noul împrumut german. Din Berlin se anunță: Subscripțiunea publică pentru cel de al doilea împrumut de război al Germaniei va dura (dela 27 Febr.) până la 19 Martie. Se vor emite obligațiuni și bonuri de tezaur cu 5 la sută. Interesele vor curge cu începere din 1915, iar împrumutul va fi avertizat prin tragere la sorti. Împrumutul este consolidat până la 1 Octombrie 1924. Emisiunea se face pe suma de 98.30. Împrumutul este ilimitat.

Procesul militar dela Rusciuc (Bulgaria). Din Sofia se anunță: Consiliul de război din Rusciuc, judecând afacerea capitulării regimentelor 33 și 34 cari, la 1913 s'au răsvrătit și s'au predat Românilor, a condamnat pe doi maiori și un locotenent-colonel la moarte prin spânzurare. Un alt maior și vre-o 15 sublocotenenti de rezervă, de asemenea condamnați la moarte, au fost amnistiați în conformitate cu legea votată de Söbranie.

Monumentul aviațiunii militare române, va fi ridicat în curând, în fața gării Cotroceni. Se știe că acest monument se ridică în amintirea sfârșitului tragic al locotenentului Caranda. Comisiunea însărcinată de ministerul de război a se pronunța asupra machetelor prezentate la concursul instituit pentru acest monument, (comisiune compusă din dnii colonel Manolescu Mladin, Căpitan Florescu și profesor Tzigara Samurcaș) a făcut alegerea cuvenită decernând întâiul premiu machetei bine cunoscutului sculptor Oscar Spaethe, care va fi însărcinat și cu executarea monumentului. Macheta dlui Oscar Spaethe reprezintă o aqvilă cu aripele întinse, care planează deasupra unui geniu înaripat pe soclu, în bazorelief, chipul locotenentului Caranda se detașează pe fondul cenușiu al pietrei.

Examenul corector al studenților glotași. Directorul suprem al cercului de învățământ Budapesta la cererea ministrului de culte și instrucțiune publică a dat un rescript, în care aduce la cunoștința studenților, cari s'au născut

în anii 1895—96 și cari sunt provăzuți cu ședulă pentru serviciul de glotași, că examenele de coregere pentru ceice s'au pus la examenul de maturitate la vre-un gimnaziu din Budapesta, anul 1914 în Iunie, Septembrie sau Decembrie și au fost relegați, se vor ținea în decursul lunii Martie. Probabil, că ministrul de culte și instrucțiune publică încă va eda un rescript în care va stabili pentru toate școlile medii timpul examenelor de coregere.

Locuri de informație pentru poșta de campanie. Dela poștă ni se comunică, că pentru orientarea acelor cari doresc să cunoască nrul poștei de campanie a vre-unuia din cei concentrați s'au introdus locuri de informație la *fiecare corp de rezervă* a armatei comune sau teritoriale, precum și la comandamentul gloatelor. Cei ce doresc informații au a trimite *carte poștale duble* (cu răspuns) având a-și scrie adresa precisă pe carta de răspuns, iar pe carta primă au să arate numele și gradul persoanei a cărei poștă de campanie dorește a o ști, precum și trupa la care este împărțit (regiment, batalion, companie resp. baterie etc.).

Înundații în Grecia. — Zăpezi în Macedonia. După știri din Atena, inundațiile din Grecia ar fi pricinuit pagube enorme. În Tesalia și în Neupartie, la Calamata, Paleokarya, Kalogria și Simo, mai multe case s'au prăbușit. Au fost mai multe victime. În interiorul Macedoniei ninge de mai multe zile fără întrerupere. Pe alocurea, zăpada a ajuns la un metru și jumătate înălțime.

Asupra schimbului prizonierilor. Se anunță din Londra: Din gara Victoria a plecat întâia echipă a răniților germani cari urmează a se schimba cu prizonierii de război englezi. Erau vre-o 60 de inși și au fost transportați la gară cu automobile-ambulante. Mai toți perduseră un braț sau un picior așa încât numai puteau să se lupte.

Teribilă luptă aeriană. Ziarul „Daily Chronicle” primește următoarele amănunte despre o luptă aeriană între un Zeppelin și trei aviatori francezi. Dirijabilul mergând dela pădurea neagră către Belfort a întâlnit trei aeroplan franceze cari sburau mult mai jos. Timp de 40 de minute dirijabilul încercă să lovească aeroplanele cu bombe pe cari le arunca, în timp ce aeroplanele căutau să pareze loviturile prin mișcări iute și cote și se înălțau din ce în ce ca să se apropie de dirijabil. În cele din urmă dirijabilul dispăru, luând drumul către Paris.

Ultima oră.

GUVERNUL ITALIAN PREGĂTEȘTE MĂSURI EXCEPTIONALE.

Roma. — Primul ministru, d. Salandra a prezentat camerei un proiect care va autoriza guvernul pentru luarea măsurilor excepționale.

TURCII CONCENTREAZĂ TRUPE PENTRU APĂRAREA DARDANELELOR.

Constantinopol. — Comandamentul militar otoman a ordonat concentrări de trupe la Dardanele, pentru a zădărnici debarcarea de trupe.

REGINA ANGLIEI VA MERGE PE CÂMPUL DE LUPTĂ.

Londra. — Un ziar din Utrecht are știrea, că îndată ce se vor înlătura piedecile blocadei, regina Angliei va merge pe câmpul de război din Franța, unde va vizita legiunea femeilor engleze.

ASASINAREA GUVERNATORULUI DIN INDO-CHINA.

Paris. — Știri sosite aici confirmă răskoala indigenilor din Indochina, precum și svonul despre asasinarea guvernatorului.

CUTREMUR DE PĂMÂNT.

Budapesta. — Aparatele seismografice de aici arată un nou cutremur de pământ. Localitatea nu se cunoaște încă.

Redactor responsabil: Constantin Savu.